

А уявіть, як приємно поєднати принади теплового узбережжя і сніжних трас Ай-Петрі

Велика Ялта покладесться на відновлення комплексної програми її розвитку

54

Світлана ПИСАРЕНКО

Започаткована ще 1998 року вона мала вичерпати себе 2012-го, а першочергові заходи планувалося реалізувати до 2005-го. Дещо виконано, однак прожекти, здебільшого, ними й залишилися. Бо частіше навіть, як кожні чотири-п'ять років, коли уряди змінюються, наче узори в калейдоскопі, не встигаючи ознайомитися з напрацюваннями попередника, про всяк випадок, а то й за партійним принципом, чіпляють їм ярлик зрадницьких, нерациональних, чи ще гірше – злочинних, тобто про фінансування йтися не може. Тож дивуватися, що програми не виконуються, не доводиться. Не виняток і програма розвитку Великої Ялти. Хоча, здавалося б, при чому тут політика до пляжу, водогону, каналізації чи утилізації сміття. Усі ці блага цивілізації за будь-якої влади, хоч інопланетної, потребують коштів. І державних – також. Так от, у місті покладаються на те, що комісія зі створення державної програми для Ялти повернеться до цієї південнобережної перлини обличчям і заінтересовано, по-державницьки запитає Ялту, що їй може допомогти стати вишуканим курортом. А дізнавшись, не сховає інформації під сукно, а таки по-державницьки створить програму, переконає всіх, кого треба, в необхідності її виконувати, а ті закладуть механізм, за якого

фінансування-управління програмою дійде до автоматизму: наче сонце сходить і заходить. І справа навіть не в тому, скільки саме виділять коштів із держбюджету, а в тому, щоб утвердилося загальнодержавне позапартійне розуміння неповторності Ялти. Цієї Богом даної місцини і за природними багатствами, і за лікувально-оздоровчими, туристичними можливостями, розважальним меню, і за безкінечністю естетичних насолод. Політика не повинна торкатися Ялти своїми пазурами.

І, уявіть, цьогоріч запитання: «Якої ж допомоги держави потребує Ялта, перлина Південнобережжя, як її називають, літня столиця, щоб розвиватися?» – таки пролунало. Можливо, саме в такий спосіб Президент України В. Янукович «запросив» можновладців-чиновників відпочивати саме в Криму. Щоб, так би мовити, проїнялися патріотизмом до вітчизняного курорту й не зі слів знали про його проблеми.

Від держави, окрім бюджетного фінансування, залежить кілька доленосних для Ялти рішень, котрі здатні створити умови для розв'язання однієї з найголовніших для українського Південнобережжя проблем – розширення меж сезону, або й

перехід на ефективну цілорічну потребуваність курорту.

Звісно, Сонцю й морю не накажеш, однак принадити до Криму відпочивальників і туристів іншими насолодами таки можливо. Щоб у міжсезоння було як і де «відірватися» не лише на травневі й новорічні свята. А найкраще, щоб саме «вбивче» поняття міжсезоння для Криму, бодай для Великої Ялти, щезло назавжди.

Скажімо, як повернути до санаторіїв, котрі мають добротну лікувальну базу, унікальні методики оздоровлення й колись працювали цілорічно, а тепер тільки сезонно, відпочивальників?

– Звісно, коли 20 років тому, з розвалом Союзу, припинили фінансувати оздоровниці та направляти до них людей за путівками соціальних фондів, то нічого не залишалося, як скорочувати програми медичного обслуговування, – каже **міський голова Ялти Сергій БРАЙКО**. – І тільки, мабуть, в останні рік-два

В Ялті на 150 базах розміщення мають змогу одночасно відпочивати до 35 тисяч осіб. М'який середземноморський клімат, велика кількість сонячних днів, приблизно, як у Каннах, Ніцці чи Сан-Ремо, тривалий купальний сезон – з початку червня до кінця жовтня, коли температура морської води не нижча за 18–19 градусів, цілюще повітря, насичене морськими солями й фітонцидами соснового лісу, – усе це сприяє успішному лікуванню хронічних неспецифічних захворювань органів дихання, серцево-судинної та нервової систем. Оздоровчі властивості клімату Ялти і Південнобережжя загалом досліджували й популяризували свого часу такі лікарі-кліматологи, як Сергій Боткін та Володимир Дмитрієв. Саме за порадою Боткіна імператорська сім'я Романових придбала для себе маєток в Лівадії. Відтоді це мрія всіх.

Ялта має два безкоштовні бювети з цілющими мінеральними водами в Приморському парку та на вулиці Чехова, нинішнього року планують відкрити ще один – у сквері Тараса Шевченка.

Оздоровниці курорту мають сучасну медичну базу, де використовують понад 40 основних методів діагностики й надають консультації з 20 профілів.

Для лікування застосовують 80 основних методів, котрі включають апаратну фізіотерапію, бальнеотерапію, лікувально-плавальні басейни з водними атракціонами, інгаляційну та синглетно-кисневу терапію, гірудотерапію, сауни. На курорті запроваджено спеціальні реабілітаційно-відновлювальні програми «Бронхіальна астма», «Антистрес», «Вільний рух», «Артрити», «Остеохондрози», «Стомлені ноги», «Стрункість» тощо.

і держава, і власники санаторіїв, клінік почали розуміти, що на медичне обслуговування є попит. Причому навіть зарубіжний попит на лікування. Воно в нас значно дешевше, це – по-перше, а по-друге, наш сам по собі цілющий клімат у поєднанні з лікувальними методиками здатен робити дива. Тому нині вже є пропозиції від ізраїльських і німецьких фахівців розмістити в Ялті діагностичні та спеціалізовані лікувальні центри. Проте це – наразі слова, нас вивчають. Хоча перспектива того, що Ялта повинна залишатися лікувально-оздоровчим курортом, однозначна.

Я сказала б, що це має бути нашою фішкою на кшталт «все включено», але не наїдання-напування, а всі процедури, спрямовані на відновлення сил організму. Це й лікувальна фізкультура, і різноманітне

неологічне лікування, і профілактика, і масажі, і електролікування тощо. Тільки в нас це називають не так модерново, як на іноземний штиб – «фітнес», «спа» й т. д.

Власники, котрі свого часу поспішили проміняти оздоровчий комплекс на сумнівні розваги типу грального бізнесу й нічних насолод, швидко пошкодували: не та фішка домінує в свідомості тих, хто обирає відпочинок у Ялті. Це навіть не залежить від гаманця.

Оздоровниці може привернути увагу більшої кількості грошовитих відпочивальників, якщо запропонувати їм високоякісний сервіс і такого ж ґатунку готелі. Нині це порівняно нові, але вже знані «Пальміра палац», «Левант», «Брістоль», ушлявлена класична «Ореанда», приємна останніми метаморфозами «Ялта-Інтурист». Усі названі острівці висококласної індустрії туризму й сервісу – це результат або змішаних, або суто російських інвестицій. Їхні власники люблять Крим. На жаль, відомі мережі готелів світового рівня зяття до Ялти наразі не вдається. Що саме їх не

задовольняє, можна, звісно, припустити, однак, думаю, вони, найголовніше, не впевнені в безповоротності ефек-

тивної зацікавленості самої держави в сталому розвитку цієї перлини, бо самопливно, завдяки лише місцевому бюджетові та міським повноваженням, пошарпанним повноваженням ще й селищних рад, важко добитися цілісного, логічного, системного розвитку Великої Ялти. Це одна сторона медалі. А друга – у вигодах.

– Бізнес рахувати вміє: де вигідніше прокрутити гроші, скажімо, десь в Єгипті, де зводять маловитратні готелі, бо там не потрібно турбуватися про, скажімо, систему опалення, обігріву, чи в Ялті, котра його потребує і при цьому ще й належить до сейсмосони? Це дуже істотні витрати. І якщо в Єгипті окупність інвестицій досягається десь у межах трьох-чотирьох років, то в нас, хотілося б сказати, протягом шести-семи, однак подеколи цей термін сягає 10 років. А, уявіть, через 5-6 років готель треба ремонтувати, вкладати нові кошти, не повернувши вже вкладене. Бізнес хоче мати прибуток, а це за умови дуже короткого курортного сезону, невеликої заповнюваності (з цілорічного розрахунку) неможливо, – каже міський голова Сергій Брайко.

Отже, важливо переконати потенційного інвестора в тому, що під свій бізнес-проект він має

підстави розраховувати на зручну для його реалізації ділянку землі й ґрунтовну перспективу розширення меж сезону. Ялта може стати вигідною для бізнесу, на думку міського голови, за рахунок ефективного використання землі, а також створення умов для розвитку туризму і спорту, проведення ділових заходів, незалежно від пори року.

– З жовтня, коли в Ялті вже не діятиме заборона на проведення будівельних робіт, інтенсивно завершуватимуться проекти, котрі пройшли державну експертизу, в тому числі «Конгрес-холл», що зводиться за ініціативою московської мерії, – розповідає Сергій Брайко. – Він розташований на площі в один гектар і матиме комплекс конференц-залів. Це, звісно, захопить ділові кола проводити заходи саме в Ялті.

А от щодо туризму та спорту, які сприяли б цілорічній ефективній завантаженості курорту, слід на державному рівні змінити статус території гірсько-лісового заповідника й визначити його кордони.

– Коли я порушую цю проблему, мої опоненти кажуть: «Брайко хоче всю територію поділити на ділянки і – під дачі». Насправді треба розуміти, що заповідник – закрита територія, тільки для рослин, тварин і птахів. А він уже давно й нині, звісно, не відповідає цим вимогам, бо на його території ведеться господарська діяльність. Уявіть, 400 гектарів земель, розташовані нижче обвідної дороги, вважаються заповідником. Скажімо, на них біля санаторію «Росія», також нижче цієї дороги, ростуть виноградники. Коли їх обробляють від філоксери, знаходиться поряд без протигазу неможливо. Це – заповідник? Тож треба поразувати, що вигідніше для держави: отой виноградник на узбережжі чи бізнес-готель? Це тільки один приклад. Ось ми й запропонуємо комісії долучитися до розв'язання таких вагомих держав-

ницьких проблем. Ми опрацювали ці питання з екологами, ученими, всі погоджуються, що частина території має бути саме заповідником, а решта – національним парком, доступним для відвідувачів. Нині на території заповідника ведеться господарська діяльність. Він перестав бути заповідником. І від цього не має користі ані держава, ані Крим, ані Ялта. Тому я й пропоную змінити статус його частини на статус національного парку. Це дасть змогу цивілізувати його територію, створити відповідну інфраструктуру, об'єкти для розвитку туризму та спорту.

Я сам колись захоплювався гірськими лижами й ось вже вісім

років кричу, що Крим і Південно-бережжя, зокрема, має стати і гірськолижним курортом. Тут на Ай-Петрінському плато вже є 12 трас, вони, звісно, не претендують на слалом-гігант, але кататися взимку можна.

А уявіть, як приємно поєднати взимку принади узбережжя теплої Ялти та захоплюючих трас на Ай-Петрі? Там сніг і гори, а на узбережжі тепло, розваги, лікування, мінеральні джерела, реабілітація, відпочинок, екскурсії палацами, печерами, парками, садами... Набережною, врешті.

Фото надали
Ірина ЛОЗНИЦЯ,
Валерія БОНДАРЕНКО.

Пройшов Тарахташ – означає наш!

Таке гасло видруковано на почесній грамоті «Герой Тарахтаської тропи», якою, а також відповідною медаллю, нагороджено цього літа групу журналістів, котрі два роки тому здолали під проводом міського голови Ялти цей дивовижний маршрут. За його проходження, написано в грамоті, «виявлені при цьому витримку, витривалість, спортивну спритність». А також – «журналістський професіоналізм у висвітленні потенціалу Великої Ялти».

Було це на «Телевізорі». Це такі казкові гори, з яких, як на долоні, видно Ялту, море, смарагдові праліси. З плато Ай-Петрі до «Телевізора», – мабуть, чверть маршруту. Чи пройшла б його ще? Мабуть, так, бо там відкривається і друге, і третє, і якесь там ене дихання, коли тобі може здатися, що краще було б розчинитися тут у природі й не відчувати земного тягіння, звідкись беруться сили...

Утім, старший егер Андрій Коновалов (на знімку) каже, що долає тропу за менш як півгодини. Його, свого захисника, матінка-природа, мабуть, еліксиром здоров'я напуває та на крилах носить.

